ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

โดย

เทศบาลตำบลดอนทราย

อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

กองการศึกษา เทศบาลตำบลดอนทราย

www.tambondonsai.go.th

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราชการ ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ รัฐต้อง(๑) อนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะ สำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย ภูมิปัญญาไทยมีความสำคัญอย่างยิ่ง ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่นคงสร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิ แก่คนไทย สามารถปรับ ประยุกต์หลักธรรมคำสอนทางศาสนาใช้กับชีวิตได้อย่างเหมาะสมสร้างความสมดุลระหว่างคนกับสังคม และธรรมชาติได้ อย่างยั่งยืน ช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมได้ตามยุค

กองการศึกษา เทศบาลตำบลดอนทราย ได้เล็งเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้จัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่นเพื่อให้ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่นเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนในการศึกษาภูมปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ต่อไป

เทศบาลตำบลดอนทราย

สารบัญ

หน้า

บทที่ ๑ บทนำ ๑
บทที่ ๒ วิธีการจัดทำฐานข้อมูลภูมมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน ๖

บทที่ ๓ ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้านหรือปราชญ์ท้องถิ่น ๑๑

ภาคผนวก

บทนำ

ลักษณะสภาพทั่วไปและประวัติความเป็นมาของเทศบาลตำบลดอนทราย

สภาพทั่งไปและข้อมูลพื้นฐาน

สำนักงานเทศบาลตำบลดอนทราย ตั้งอยู่เลขที่ ๒๓๗ หมู่ที่ ๗ บ้านควนดินแดงตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ประวัติความเป็นมาของตำบลดอนทราย ก่อนปี ๒๔๖๐ ตำบลดอนทรายตั้งอยู่ที่ดอน ซึ่งคนสมัยก่อนเรียกว่า “โคก” ในขณะที่เจ้าเมืองพัทลุงได้ออกเยี่ยมราษฎร ขุนศรีสงครามซึ่งเป็นกำนันสมัยนั้นได้กล่าวรายงานถึงความเป็นมาของตำบลและบ้านต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วยคำว่าโคกส่วนใหญ่ เช่น บ้านโคกจันนา บ้านโคกกอ ฯลฯ เจ้าเมืองพัทลุงไม่เข้าใจคำว่า “โคก” หมายถึงอะไร กำนันจึงอธิบายว่า “โคก” คือที่ราบสูงที่ประกอบด้วยดินทราย เจ้าเมืองพัทลุงจึงเปลี่ยนคำว่า “โคก” เป็น “ดอน” แทนจึงได้ชื่อว่า **“ดอนทราย”** ปัจจุบันแบ่งการปกครอง ออกเป็น ๑๑ หมู่บ้าน

การบริหารงานตำบลดอนทราย

-มีการบริหารงานแบบสภาตำบลดอนทราย

- ยกฐานะสภาตำบลดอนทรายเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๔๐

-ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลดอนทราย ตามประกาศกนะทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

สภาพทั่วไป

ตำบลดอนทราย เป็นตำบลหนึ่งของอำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ห่างจากที่ว่าการอำเภอควนขนุน ประมาณ ๘ กิโลเมตร ห่างจากศาลากลางจังหวัดพัทลุง ประมาณ ๑๖ กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๓๕ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑๑,๑๕๖ ไร่ มีที่ดินสาธารณะประโยชน์ประมาณ ๒,๓๕๐ ไร่

อาณาเขตติดต่อดังนี้

<u>ทิศเหนือ</u> ⇨ **ติดต่อกับตำบลชะมวง อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง**

โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากคลองท่าแนะฝั่งทิศเหนือ บริเวณพิกัด PJ ๐๒๔๕๔๗ ไปทางทิศตะวันออก ตามคลองท่าแนะ ถึงบ้านศาลาม่วง บริเวณพิกัด PJ ๐๔๑๕๕๒ ไปทางทิศผ่านถนนสายควนขนุน-เขาปู่ตามเหมืองน้ำถึงสุดเขตด้านทิศใต้บ้านศาลาม่วง บริเวณพิกัด PJ ๐๔๒๕๔๕ ไปทางทิศตะวันออก ตามถนนสายควนขนุน-เขาปู่ ด้านทิศใต้ห่างแนวถนนระยะทางประมาณ ๑๐๐ เมตร สิ้นสุดที่วัดโคกน้ำหัก-ห้วยท่อม บริเวณพิกัด PJ ๐๙๕๕๔๙ รวมระยะทางด้านทิศเหนือประมาณ ๗.๘ กิโลเมตร

<u>ทิศใต้</u> ⇨ **ติดต่อกับตำบลนาขยาด อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง**

เริ่มต้นจากบ้านบ่อหม้ง บริเวณพิกัด PJ ๐๙๔๕๐๓ ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือตามแนวเขตกึ่งกลางคลองแม่เตยด้านทิศใต้ ถึงบ้านเขาวัง บริเวณพิกัด PJ ๐๕๕๕๒๓ ไปทางทิศตะวันตกตามคันนา สิ้นสุดที่ทุ่งไผ่เรีย บริเวณพิกัด PJ ๐๒๒๕๒๗ รวมระยะทางด้านทิศใต้ประมาณ ๗.๕ กิโลเมตร

<u>ทิศตะวันออก</u> ⇨ **ติดต่อกับตำบลโตนดด้วน ตำบลหนองพ้อ อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง**

โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากถนนสายวัดโคกน้ำหัก-ห้วยท่อม บริเวณพิกัด PJ ๐๙๕๕๔๙ ไปทางทิศใต้ตามเขตถนนสายวัดโคกน้ำหัก-ห้วยท่อม ด้านทิศตะวันตกถึงบ้านห้วยท่อม บริเวณพิกัด PJ ๐๙๖๕๒๕ ไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ตามลำห้วย สิ้นสุดที่บ้านบ่อหม้ง บริเวณพิกัด PJ ๐๙๔๕๐๓ รวมระยะทางด้านทิศตะวันออก ประมาณ ๔.๘ กิโลเมตร

<u>ทิศตะวันตก</u> ⇨ **ติดต่อกับตำบลเขาย่า อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง**

โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากทุ่งไผ่เรีย บริเวณพิกัด PJ ๐๒๒๕๒๗ ไปทางทิศเหนือตามทุ่งนา สิ้นสุดที่คลองท่าแนะทางทิศเหนือ บริเวณพิกัด PJ ๐๒๔๕๔๗ รวมระยะทางด้านทิศตะวันตก ประมาณ ๒.๐ กิโลเมตร

<u>ลักษณะภูมิอากาศ</u>

ลักษณะทั่วไปของภูมิอากาศของตำบลดอนทราย มีสภาพอากาศที่ไม่ร้อนจัด ลักษณะอากาศค่อนข้างชื้น อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๗-๒๙ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๐-๓๕ องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๒๓-๒๕ องศาเซลเซียส แบ่งออกเป็น ๒ ฤดู ได้แก่

๑. ฤดูฝน ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนมกราคม สภาพอากาศโดยทั่วไปขึ้นอยู่กับลมมรสุม ฤดูฝนมีฝนตกชุก

๒. ฤดูร้อน ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนกันยายน ฤดูร้อนอากาศค่อนข้างร้อน

เขตปกครอง เทศบาลตำบลดอนทราย มีจำนวน ๑๑ หมู่บ้าน คือ

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชื่อผู้ใหญ่บ้าน	ตำแหน่ง
๑	บ้านเขากอย	นางอัจจนา ทองศรีนุ่น	ผู้ใหญ่บ้าน
๒	บ้านหม้อ	นายสำเริง แสงเกิด	ผู้ใหญ่บ้าน
๓	บ้านเขาวัง	นายสมศักดิ์ เต็มราม	ผู้ใหญ่บ้าน
๔	บ้านลำรุน	นายชรงค์ สงกลับ	ผู้ใหญ่บ้าน
๕	บ้านควนเหลง	นายสุนันท์ ยอดขาว	ผู้ใหญ่บ้าน
๖	บ้านเกาะทอง	นายชินนุ อ่อนแก้ว	ผู้ใหญ่บ้าน
๗	บ้านควนดินแดง	นายวิโรจน์ หมื่นทอง	ผู้ใหญ่บ้าน
๘	บ้านจันนา	นายกำพล รักสกุล	ผู้ใหญ่บ้าน
๙	บ้านใสอ้อย	นายมาโนท กาญชนะพันธ์	กำนันตำบลดอนทราย
๑๐	บ้านไสโพธิ์	นายเกษม ชวดชุม	ผู้ใหญ่บ้าน
๑๑	บ้านจันนาตก	นายณัฐวุฒิ อินทร์เมฆ	ผู้ใหญ่บ้าน

<u>รายละเอียดประชากร/จำนวนครัวเรือน แยกเป็นหมู่บ้าน</u>

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
๑	บ้านเขากอย	๑๒๗	๑๔๔	๑๖๗	๓๑๑
๒	บ้านหม้อ	๓๑๐	๒๕๑	๒๘๕	๕๓๖
๓	บ้านเขาวัง	๑๗๐	๒๒๐	๒๑๔	๔๓๔
๔	บ้านลำรุน	๑๓๘	๑๙๑	๑๙๙	๓๙๐
๕	บ้านควนเหลง	๒๗๕	๓๔๑	๓๓๑	๖๗๒
๖	บ้านเกาะทอง	๑๖๘	๑๙๔	๒๐๔	๓๙๘
๗	บ้านควนดินแดง	๒๙๒	๓๖๓	๔๓๑	๓๙๔
๘	บ้านจันนา	๑๕๕	๑๗๗	๒๐๒	๓๗๙
๙	บ้านใสอ้อย	๒๖๖	๓๗๘	๔๒๕	๘๐๓
๑๐	บ้านไสโพธิ์	๑๙๑	๒๗๖	๒๗๕	๕๕๑
๑๑	บ้านจันนาตก	๑๔๑	๒๐๔	๑๙๘	๔๐๒
รวม		๒,๒๓๓	๒,๗๓๙	๒,๙๓๑	๕,๖๗๐

ที่มา : ข้อมูลการทะเบียนราษฎร์ สำนักบริหารทะเบียน กรมการปกครอง เดือนมีนาคม พ.ศ.๒๕๖๘

<u>ข้อมูลด้านอาชีพ</u>

การเกษตรกรรม พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลดอนทราย เป็นพื้นที่ทำการเกษตรซึ่งมีปัญหาเรื่องน้ำใช้เพื่อการเกษตร จึงมีทางแก้ไขปัญหา โดยการขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ สร้างฝาย เจาะบ่อบาดาลเพิ่มเติม หาแหล่งเก็บกักน้ำไว้ในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งน้ำมักจะขาดแคลนในช่วงดังกล่าว พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นพื้นไร่ พืชสวน พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา ปามล์มน้ำมัน

การปศุสัตว์ ด้านปศุสัตว์ ส่วนใหญ่เลี้ยงไว้เพื่อจำหน่ายในภาธุรกิจและบริโภคในครัวเรือน สัตว์เศรษฐกิจที่เป็นที่นิยมเลี้ยง เช่น โค สุกร เป็ด ไก่ ฯลฯ ของคนในชุมชน ซึ่งจะแปรผันไปตามสภาพพื้นที่ และ สภาวะเศรษฐกิจ

การบริการ

๑. มีร้านบริการเสริมสวย มีปั๊มน้ำมัน มีโรงสีข้าวขนาดเล็กในพื้นที่ ร้านขายขอชำ ศูนย์สาธิตการตลาด มี

๒. มีที่พักสำหรับบริการนักท่องเที่ยว ๗ แห่ง ประกอบด้วย

๑. ไสโพธิ์โฮมสเตย์	ตั้งอยู่หมู่ที่	๑๐	ตำบลดอนทราย
๒. บ้านทุ่งโฮมสเตย์	ตั้งอยู่หมู่ที่	๑๐	ตำบลดอนทราย
๓. โรงแรมสายรุ้ง	ตั้งอยู่หมู่ที่	๒	ตำบลดอนทราย
๔. โรงแรมอารียาปาร์ค	ตั้งอยู่หมู่ที่	๒	ตำบลดอนทราย
๕. เรือนไทยไฮเวย์	ตั้งอยู่หมู่ที่	๕	ตำบลดอนทราย
๖. กรีนแฮปปี้ โฮมสเตย์	ตั้งอยู่หมู่ที่	๕	ตำบลดอนทราย
๗. โรงแรมโดนใจรีสอร์ท	ตั้งอยู่หมู่ที่	๔	ตำบลดอนทราย
๘. My Resort By Lam Ta Chu	ตั้งอยู่หมู่ที่	๒	ตำบลดอนทราย

การท่องเที่ยว

มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจภายในตำบลดอนทราย จำนวน ๖ แห่ง

๑. แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ศาสนสถาน วัดหรังแคบ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๑ ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

๒.แหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ตลาดใต้โหนด ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

๓. แหล่งความบันเทิงและนันทนาการ “ร้านสี่สิบเก้า” ตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

๔. แหล่งความบันเทิงและนันทนาการ “ร้านหลงดง” ตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

๕. แหล่งความบันเทิงและนันทนาการ “ร้านครัวร่มเย็น” ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

๖. แหล่งความบันเทิงและนันทนาการ “โรงแรมอารียาปาร์ค” ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

๗. แหล่งความบันเทิงและนันทนาการ “ร้านอาหารภูริช” ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๑ ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

๘. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เขากอย ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

๙. สถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรแหล่งเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๑ ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

ตำบลดอนทรายมีกลุ่มอาชีพและมีการส่งเสริมอาชีพต่าง ๆ ภายในหมู่บ้าน ได้แก่

๑. กลุ่มเลี้ยงโคตำบลดอนทราย

๒. กลุ่มนาแปลงใหญ่ชาวตำบลดอนทราย

๓. กลุ่มแปลงใหญ่มังคุดตำบลดอนทราย

๔. กลุ่มกล้วยฉาบแก้ว หมู่ที่ ๙ บ้านใสอ้อย

๕. กลุ่มเครื่องแกงบ้านจันนาตก หมู่ที่ ๑๑ บ้านจันนาตก

๖. กลุ่มดอกพะยอมบาติก หมู่ที่ ๖ บ้านเกาะทอง

๗. กลุ่มผักอินทรีย์ตำบลดอนทราย

๘. กลุ่มออมทรัพย์ หมู่ที่ ๑ - ๑๑ ตำบลดอนทราย

๙. กลุ่มตีเหล็กหมู่ที่ ๓

๑๐. ปลาดุกร้ากางมุ้ง

การศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม

ศาสนา

ประชาชนส่วนใหญ่ในตำบลดอนทรายนับถือศาสนาพุทธ โดยมีสถาบันและองค์กรศาสนา ดังนี้

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	วัด	มัสยิด	ศาลเจ้า/โบสถ์	สุสาน	ฌาปนสถาน
๕	บ้านควนเหลง	วัดบ่อพระโสภณประชาสรรค์	-	-	-	๑
๑๑	บ้านจันนาตก	วัดหรังแคบ	-	-	-	๑

การศึกษา

สถานศึกษาในเขตเทศบาลตำบลดอนทราย ประกอบด้วย

โรงเรียนประถมศึกษา ของรัฐบาล จำนวน ๓ แห่ง

๑. โรงเรียนวัดหรังแคบ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๘ บ้านจันนา ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

๒. โรงเรียนบ้านใสอ้อย ตั้งอยู่หมู่ที่ ๙ บ้านใสอ้อย ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

๓. โรงเรียนบ้านควนดินแดง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ บ้านควนดินแดง ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๒ แห่ง

๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านควนดินแดง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ บ้านควนดินแดง ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านจันนา ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๑ บ้านจันนาตก ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

ข้อมูลกีฬา นันทนาการและการพักผ่อน ประกอบด้วย

๑. ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ๑๑ หมู่บ้าน

๒. จำนวนสนามกีฬา ๖ หมู่บ้าน

ข้อมูลด้านสาธารณสุข

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๒ แห่ง

๑.โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านจันนา ตั้งอยู่หมู่ที่ ๘ บ้านจันนา ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

๒.โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านควนดินแดง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ บ้านควนดินแดง ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

การคมนาคม/การจราจร

- ถนน (ที่อยู่ในความดูแลของเทศบาลตำบลดอนทราย)

ประเภท	จำนวน (สาย)	ความยาว (เมตร)
ลูกรัง	๑๖	๓,๔๒๖
ลาดยาง	๖	๗,๗๑๒
คอนกรีต	๕๓	๔๘,๑๒๙
หินคลุก	๗	๑,๒๕๐

ประเพณีและงานประจำปี

- ช่วงเดือนเมษายน งานสรงน้ำพระและรดน้ำผู้สูงอายุ
- ช่วงเดือนกรกฎาคม – ตุลาคม ถวายเทียนพรรษา
- ช่วงเดือน กันยายน - ตุลาคม วันงานสารทเดือนสิบ
- ช่วงเดือนตุลาคม ประเพณีชักพระ
- ช่วงเดือน พฤศจิกายน ประเพณีลอยกระทง

วิธีการจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้านหรือปราชญ์ท้องถิ่น

วิธีการดำเนินการ/ขั้นพื้นฐาน

๑. สำรวจข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้านในพื้นที่ตำบลดอนทราย

๒. จัดทำฐานข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

๓. บันทึกข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้านหรือปราญท้องถิ่น ลงในระบบฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น เทศบาลตำบลดอนทราย

๔. ส่งเสริมสนับสนุนปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป้าหมาย ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ตำบลดอนทราย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

ระยะเวลาดำเนินการ เดือน ตุลาคม ๒๕๖๗ - กันยายน ๒๕๖๘

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน

๒. เพื่อให้ผู้รับการถ่ายทอดตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนเองอันจะนำไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญา นั้น ๆ ต่อไป

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราชการ ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ รัฐต้อง(๑) อนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะ สำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย ภูมิปัญญาไทยมีความสำคัญอย่างยิ่ง ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่นคงสร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิ แก่คนไทย สามารถปรับ ประยุกต์หลักธรรมคำสอนทางศาสนาใช้กับชีวิตได้อย่างเหมาะสมสร้างความสมดุลระหว่างคนกับสังคม และธรรมชาติได้ อย่างยั่งยืน ช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมได้ตามยุค

กองการศึกษา เทศบาลตำบลดอนทราย ได้เล็งเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้จัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่นเพื่อให้ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่นเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนในการศึกษาภูมปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ต่อไป

ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

ภูมิปัญญา ตรงกับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Wisdom หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะความเชื่อและศักยภาพในการแก้ปัญหาของมนุษย์ที่สืบทอดกันมาจากอดีตถึงปัจจุบันอย่างไม่ขาดสายและเชื่อมโยงกันทั้งระบบทุกด้าน

ภูมิปัญญาไทย หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะและเทคนิคการตัดสินใจ ผลิตผลงานของบุคคลอันเกิดจากการสะสมองค์-ความรู้ทุกด้านที่ผ่านกระบวนการสืบทอด พัฒนาปรับปรุง และเลือกสรรมาแล้วเป็นอย่างดีสามารถแก้ไขปัญหา และพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัย

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือภูมิปัญญาชาวบ้านหมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดขึ้นได้เองและนำมาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นเทคนิควิธี เป็นองค์ความรู้ของชาวบ้าน ทั้งทางกว้างและทางลึกที่ชาวบ้านคิดเอง ทำเองโดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาการดำเนินชีวิตในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัยความเหมือนกันของภูมิ ปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ เป็นองค์ความรู้ และเทคนิคที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ซึ่ง ได้สืบทอดและเชื่อมโยงมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

ความต่างกันของภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ ภูมิปัญญาไทย เป็นองค์ความรู้และความสามารถโดยส่วนรวม เป็นที่ยอมรับในระดับชาติ ส่วนภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้และความสามารถในระดับท้องถิ่นซึ่งมีขอบเขตจำกัดในแต่ละท้องถิ่น เช่น ภาษาไทยเป็นภูมิปัญญาไทย ในขณะที่ภาษาอีสานเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

ผู้ทรงภูมิปัญญาไทย หมายถึง บุคคลผู้เป็นเจ้าของภูมิปัญญา หรือเป็นผู้นำภูมิปัญญาต่างๆมาใช้ประโยชน์จนประสบความสำเร็จ มีผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับและได้รับการยกย่องในฐานะเป็นผู้เชี่ยวชาญ สามารถเผยแพร่และถ่ายทอดเชื่อมโยงคุณค่าของภูมิปัญญาในแต่ละด้านนั้นๆ ให้แพร่หลายไปอย่างกว้างขวาง

ปราชญ์ชาวบ้าน หมายถึง บุคคลผู้เป็นเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน และนำภูมิปัญญามาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตจนประสบผลสำเร็จสามารถถ่ายทอดเชื่อมโยงคุณค่าของอดีตกับปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม

ความเหมือนกันระหว่างผู้ทรงภูมิปัญญาไทยกับปราชญ์ชาวบ้านคือ บทบาทและภารกิจในการนำภูมิ ปัญญาไปใช้แก้ปัญหา และการถ่ายทอดเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงจากอดีตถึงปัจจุบัน ส่วนความแตกต่างกันนั้น ขึ้นอยู่กับระดับภูมิปัญญาที่จะนำไปแก้ปัญหาและถ่ายทอดกล่าวคือ ผู้ทรงภูมิปัญญาไทยย่อมมีความสามารถหรือ ภารกิจในการน าภูมิปัญญาระดับชาติไปแก้ปัญหา หรือถ่ายทอด หรือผลิตผลงานใหม่ๆ ที่มีคุณค่าต่อประเทศชาติ โดยส่วนรวม ส่วนปราชญ์ชาวบ้านมีความสามารถหรือภารกิจในการน าภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือภูมิปัญญา ท้องถิ่นไปแก้ปัญหาหรือถ่ายทอดในท้องถิ่น

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

→ **ความคิด** เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ที่เรียกว่า Cognitive System ซึ่งประกอบด้วยระบบประสาท ระบบสมอง และต่อมต่าง ๆ ท าหน้าที่คิดให้แก่ร่างกายและนักมานุษยวิทยาเชื่อว่าทำงานอยู่นอกเหนือจากการ บงการของร่างกาย หมายถึง ทั้งส่วนที่เป็นจินตนาการและผลของการวิเคราะห์และสังเคราะห์จาก สภาพแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและสังคมวัฒนธรรม ซึ่งความคิดดังกล่าวนี้จะเป็นแหล่งสำคัญหรือที่มาของ ความรู้อันเป็นองค์ประกอบของภูมิปัญญาในลำดับถัดไป

→ **ความรู้**มีการนำมาใช้ในลักษณะต่าง ๆ เช่น องค์ความรู้ ภูมิรู้ ปรากฏอยู่ในแนวคิด ทฤษฎีญาณวิทยาที่ว่าด้วยทฤษฎีแห่งความรู้ การสืบค้นกำเนิดแห่งความรู้ และธรรมชาติของความรู้ การหาคำตอบว่าตรงกับความเป็นจริงหรือไม่ หรือว่าความรู้เป็นเพียงการพิจารณาเทียบเคียง ซึ่งไม่ตรงกับข้อเท็จจริงและยังสืบค้นความรู้เรื่องกาล (Time) อวกาศ (Space) เนื้อสาร (Substance) สัมพันธภาพ (Relation) และความเป็นเหตุเป็นผล (Causality) องค์ความรู้เป็นหมวด ๆ (Category) ความรู้ หรือองค์ความรู้เป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งของภูมิปัญญาที่กล่าวข้างต้น

→ **ความเชื่อ** เป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งของสังคมมนุษย์ มนุษย์แต่ละกลุ่มมีความเชื่อแตกต่างกันไป ซึ่งความเชื่อก็คือความศรัทธาหรือยึดมั่นถือมั่น ซึ่งเป็นแกนสำคัญในการดำเนินชีวิตและความมั่นคงของสังคม ความเชื่อมีอยู่หลายระดับทั้งในการดำเนินชีวิตประจำวันอันเป็นความเชื่อโดยทั่วไป และความเชื่อที่เกี่ยวกับวิญญาณ โลกนี้ โลกหน้า ความดี ความชั่ว นรก สวรรค์ บาปบุญคุณโทษ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งในภูมิปัญญา

→ **ค่านิยม** คือ สิ่งที่คนสนใจ ความปรารถนาอยากจะมี อยากจะเป็นที่ยกย่อง สรรเสริญ หรือเป็นสิ่งที่ บังคับต้องทำต้องปฏิบัติ มีความรักและมีความสุขเมื่อได้เห็นหรือได้สิ่งเหล่านั้นมา ค่านิยมจึงเป็นพื้นฐานของการจัดรูปแบบพฤติกรรมที่ปรากฏอยู่ภายใน และแสดงออกเป็นพฤติกรรมในลักษณะต่าง ๆ ทางกาย วาจา และ ความคิด โดยสรุปค่านิยมเป็นพื้นฐานสำคัญทางภูมิปัญญา เป็นบ่อเกิดพฤติกรรมของบุคคลแต่ละสังคม

→ **ความเห็น** คือ ภาวะที่เกิดขึ้นหลังจากบุคคลหรือชุมชน ได้พิจารณาและใคร่ครวญโดยรอบคอบแล้วจึงลงมติตัดสินใจ ว่าควรจะแสดงออกในลักษณะอย่างไร เช่น เห็นด้วย ทำตาม ยอมรับ ปฏิเสธ ร่วมมือกระทำหรือดำเนินการ ด้วยเห็นว่าดี ชั่ว เหมาะสม ไม่เหมาะสม เป็นบาป เป็นบุญ เป็นต้น ซึ่งความเห็นในลักษณะดังกล่าวนี้เป็นภูมิปัญญาประการหนึ่งที่มีผลสำคัญยิ่งต่อพฤติกรรมที่แสดงออกมาทั้งกาย วาจา และจิตใจ

→ **ความสามารถ** หมายถึง ศักยภาพและประสิทธิภาพที่มีอยู่ภายในบุคคล เช่น ชุมชนในการที่จะจัดการเรื่องใดเรื่องหนึ่งในลักษณะเดียวกับสิ่งที่เรียกว่า “พรสวรรค์” ซึ่งเป็นผลมาจากลักษณะทางกายและจิตใจร่วมกัน โดยแต่ละคนหรือชุมชนย่อมจะต้องมีแตกต่างกัน เช่น การที่บงคนสามารถปาฐกถาได้ดี ลำดับเนื้อหาและการแสดงทุกอย่างเป็นที่ชื่นชม ซึ่งถือว่าเป็นผลมาจากความสามารถที่มีอยู่ในบุคคลนั้น ๆ ฉะนั้นความสามารถจึงเป็นภูมิปัญญาอีกประการหนึ่ง

→ **ความฉลาดไหวพริบ** หมายถึง ทักษะที่ปรากฏอยู่ภายในจิตใจ หรือจิตวิญญาณ เป็นสิ่งที่สามารถนำมาใช้แก้ไขป้องกันควบคุมเหตุการณ์ต่าง ๆ ไม่ให้เกิดเป็นปัญหาขึ้นหรือให้เป็นไป ตามที่ตนเองหรือชุมชนต้องการ

ดังนั้น องค์ประกอบของภูมิปัญญาจึงมีส่วนสำคัญที่จะทำให้ภูมิปัญญาที่มีอยู่เกิดคุณค่าแก่ความภาคภูมิใจซึ่งได้แก่ ความคิดที่เกิดจากการจินตนาการจากสภาพแวดล้อมที่มีอยู่ในสังคม ความรู้อาจเกิดจากภูมิความรู้ที่ได้จากการทดสอบทดลองหลายครั้งจนได้ความรู้ที่แท้จริง ความเชื่อถืออันเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตที่ มีบาปบุญคุณโทษ และจิตวิญญาณเข้ามาเกี่ยวข้องค่านิยมที่คนในสังคมให้การยกย่องเชิดชูว่าเป็นสิ่งดีงามควร ค่าแก่การอนุรักษ์ให้มีการสืบทอดแก่ลูกหลาน ความเห็นที่เกิดจากพิจารณารอบคอบจากชุมชนจนเกิดการยอมรับด้วยความจริงใจ ความสามารถอันเกิดจากพรสวรรค์หรือจากการฝึกฝนจนสามารถแก้ปัญหาของชุมชนได้ ความฉลาดไหวพริบการแก้ไข เช่นกัน ย่อมเกิดขึ้นจากจินตนาการ ความรู้ ความสามารถ ความเชื่อ และค่านิยม การสั่งสมประสบการณ์ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว จนสามารถสร้างองค์ความรู้และสังเคราะห์ใหม่ให้มีความก้าวหน้าและนำมาใช้งานได้ดีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความสำคัญของภูมิปัญญา ได้แบ่งความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ ๔ ประการ คือ

→ **ความรู้และระบบความรู้**ภูมิปัญญาไม่ใช่สิ่งที่เกิดแวบขึ้นมาในหัว แต่เป็นระบบความรู้ที่ชาวบ้านมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ เป็นระบบความรู้ที่ไม่เป็นวิทยาศาสตร์ ฉะนั้นในการศึกษาเข้าไปดูว่าชาวบ้าน “รู้อะไร” อย่างเดียวไม่พอต้องศึกษาด้วยว่าเขาเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นอย่างไร

→ **การสั่งสมและการกระจายความรู้**ภูมิปัญญาเกิดจากการสั่งสม และกระจาย ความรู้ ความรู้นั้นไม่ได้ลอยอยู่เฉย ๆ แต่ถูกน ามาบริการคนอื่น เช่น หมอพื้นบ้าน ชุมชน สั่งสมความรู้ทางการแพทย์ไว้ในตัวคน ๆ หนึ่ง โดยมีกระบวนการที่ทำให้เขาสั่งสมความรู้ เราควรศึกษาด้วยว่ากระบวนการนี้เป็นอย่างไร หมอคนหนึ่งสามารถสร้างหมอคนอื่นต่อมาได้อย่างไร

→ **การถ่ายทอดความรู้**ภูมิปัญญาชาวบ้านไม่ได้มีสถาบันถ่ายทอดความรู้แต่มีกระบวนการถ่ายทอดที่ซับซ้อน ถ้าเราต้องการเข้าใจภูมิปัญญาท้องถิ่น เราต้องเข้าใจกระบวนการถ่ายทอดความรู้จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คน อีกรุ่นหนึ่งด้วย

→ **การสร้างสรรค์และปรับปรุง** ระบบความรู้ของชาวบ้านไม่ได้หยุดนิ่งอยู่กับที่แต่ถูกปรับเปลี่ยนตลอด มา โดยอาศัยประสบการณ์ของชาวบ้านเอง เรายังขาดการศึกษาว่าชาวบ้านปรับเปลี่ยนความรู้ และระบบ ความรู้เพื่อเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอย่างไร

ภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบด้วยองค์ความรู้ในหลายวิชา ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๑)ได้จำแนกไว้รวม ๑๐ สาขา คือ

๑. สาขาเกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะ และเทคนิคด้านการเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนาบนพื้นฐาน คุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสภาวการณ์ต่าง ๆ ได้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญญาด้านการตลาด การแก้ปัญหาด้านการผลิต การแก้ไข้โรคและแมลง และการรู้จักปรับใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการเกษตร เป็นต้น

๒. สาขาอุตสาหกรรมและหัตกรรม (ด้านการผลิตและการบริโภค) หมายถึงการรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิต เพื่อชะลอการนำเข้าตลาด เพื่อแก้ไขปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัย และเป็นธรรมอันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจได้ ตลอดทั้งการผลิตและการจัดจำหน่ายผลผลิตทางหัตกรรม เช่นการรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานยางพารา กลุ่มหัตกรรมและอื่น ๆ เป็นต้น

๓. สามขาแพทย์แผนไทย หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกันและ รักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้

๔. สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งอนุรักษ์ การพัฒนา และการใช้ประโยชน์จากคุณภาของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๕. สาขากองทุนและธุรกิจชุมชนหมายถึง ความสามารถในด้านบริหารจัดการค้าการสะสมและบริหารกองทุนและธุรกิจในชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตรา และโภคทรัพย์เพื่อเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน

๖. สาขาสวัสดิการ หมายถึงความสามารถในการจัดสวัสดิการในการประกัน คุณภาพชีวิตของคนให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจสังคม และ วัฒนธรรม

๗. สาขาศิลปกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานด้านศิลปะ สาขาต่าง ๆ เช่น จิตกรรม ประติมากรรม วรรณกรรม ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ เป็นต้น

๘. สาขาจัดการองค์กร หมายถึง ความสามารถในการบริการจัดการดำเนินงานขององค์กรชุมชนต่าง ๆ ให้สามารถพัฒนาและบริหารองค์กรของตนเองได้ตามบทบาทหน้าที่ขององค์กร เช่น การจัดกรของกลุ่มแม่บ้านระบบผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน เป็นต้น

๙. สาขาภาษาและวรรณกรรม หมายถึง ความสามารถผลิตผลงาน เกี่ยวกับด้านภาษา ทั้งภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย และการใช้ภาษา ตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท

๑๐. สาขาศาสนาและประเพณี หมายถึง ความสามารถประยุกต์และ ปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนาความเชื่อและประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่าให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติให้บังเกิดผลดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม เช่น การถ่ายทอดหลักศาสนา การบวชป่า การประยุกต์ ประเพณี บุญประทายข้าวเป็นต้น

ทะเบียนรายชื่อ
ภูมิปัญญาท้องถิ่น / ปราชญ์ชาวบ้าน ตำบลดอนทราย

แยกตามประเภท ดังนี้

๑. ด้านสาขาการเกษตรการ

ที่	ชื่อ – สกุล	ประเภทภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑.	นายสังวร เทพชู	การเกษตรเรื่องดิน (หมอดิน)	ม.๗ ต.ดอนทราย
๒.	นายดำรงเกียรติ คงทอง	ข้าวอินทรีย์	ม.๑๑ ต.ดอนทราย
๓.	นางคลี่ ชุมดำ	ทำนา , เศรษฐกิจพอเพียง	๕ ม.๓ ต.ดอนทราย
๔.	นางสาวิตรี ชุมคล้าย	แปรรูป (ปลาดุร้า)	ม. ๓ ต.ดอนทราย
๕.	กลุ่มเครื่องแกง หมู่ที่ ๑๑	แปรรูปเครื่องแกง	ม.๑๑ ต.ดอนทราย

๒. ด้านสาขาหัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์

ที่	ชื่อ – สกุล	ประเภทภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑.	นายสำราญ รักนิ่ม	ช่างหัตกรรมจักสาน (กรงนก)	ม. ๑๐ ต.ดอนทราย
๒.	นายเสริม เต็มราม	แปรรูปเครื่องมือการเกษตร (ช่างตีเหล็ก)	ม. ๓ ต.ดอนทราย
๓.	นายวินิจ บุญมา	ช่างหัตกรรมจักสาน	ม. ๘ ต.ดอนทราย

๓. ด้านสาขาการแพทย์แผนไทย

ที่	ชื่อ – สกุล	ประเภทภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑.	นางสุพิศ ไหมดี	นวดแผนไทย	ม. ๑ ต.ดอนทราย
๒.	นางวรรณา แก้วศรีบุญ	นวดแผนไทย / จับเส้น	ม. ๔ ต.ดอนทราย
๓.	นายชู ขวัญศรี	หมอเอ็นกระดูก	ม. ๗ ต.ดอนทราย
๔.	นายเอียด นุ้ยเล็ก	หมอเอ็นกระดูก	ม. ๙ ต.ดอนทราย
๕.	นายอ่ำ นุ้ยเล็ก	หมอเอ็นกระดูก	ม. ๑๑ ต.ดอนทราย
๖.	นายผาด รัตน์พันธ์	นวดแผนไทย	ม. ๗ ต.ดอนทราย

๔. ด้านสาขาศิลปกรรม

ที่	ชื่อ – สกุล	ประเภทภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑.	นางประพันธ์ ดวงจันทร์	การรำมโนรา	๑๓ ม.๗ ต.ดอนทราย
๒.	นางยินดี พิริยะวาณิชชา	การรำมโนรา	ม.๗ ต.ดอนทราย
๓.	นางอารี ขาวเผือก	การรำมโนรา	ม.๑๐ ต.ดอนทราย
๔.	นางทวี แก้วหนู	การรำมโนรา	๑ ม. ๑๐ ต.ดอนทราย
๕.	นายอนุศักดิ์ เมืองรุ่ง	การแสดงหนังตะลุง	๒/๑ ม.๗ ต.ดอนทราย
๖.	นายสงบ สงสม	จิตกรรม	ม. ๔ ต.ดอนทราย
๗.	นายนิยุติ สงสมพันธ์	จิตกรรม / วรรณกรรม คีตศิลป์	ม.๔ ต.ดอนทราย
๘.	นายละมุล อ่อนน้อม	หนังตะลุง	ม.๗ ต.ดอนทราย
๙.	นายเกริกศักดิ์ ด้วงเกตุ	จิตกรรม	ม.๖ ต.ดอนทราย

๕. ด้านสาขาศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรม

ที่	ชื่อ – สกุล	ประเภทภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑.	นายอิฐ พูลเกิด	โหราศาสตร์ / ทำเคราะห์บ้าน	ม. ๗ ต.ดอนทราย
๒.	นายพร้อม รักนิ่ม	โหราศาสตร์ / ทำเคราะห์บ้าน/ยกบ้าน/ขึ้นบ้านใหม่ /แต่งงาน	ม. ๑๐ ต.ดอนทราย
๓.	นายแจ้ง ยอดราช	ทำเคราะห์บ้าน	ม. ๑๐ ต.ดอนทราย
๔.	นางชนาการ ประทุมเมศ	สะเดาะเคราะห์	ม. ๙ ต.ดอนทราย
๕.	นายชัยพร รัตนพันธ์	ศาสนพิธีกร	ม. ๗ ต.ดอนทราย
๖.	นางประดับ จีนชาวนา	ศาสนพิธีกร	ม. ๑๐ ต.ดอนทราย
๗.	นายพิเชษฐ ทวีโชติ	ศาสนพิธีกร	ม.๓ ต.ดอนทราย
๘.	นางสุมาลี อินทองปาน	ขนมเดือนสิบ	ม.๓ ต.ดอนทราย
๙.	นางกันหา สุขยัง	ขนมเดือนสิบ	ม.๗ ต.ดอนทราย
๑๐	นางสุชาดา หนูรอด	ขนมเดือนสิบ	ม. ๖ ต.ดอนทราย
๑๑	นางสมปอง รัตนพันธ์	ข้าวต้มใบกะพ้อ	ม. ๑๐ ต.ดอนทราย
๑๒	นางสมปอง คงจันทร์	ข้าวหลาม	ม. ๗ ต.ดอนทราย

ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๗

ด้านสาขาการเกษตรกรรม

ชื่อ	นายสังวร เทพชู
ที่อยู่	ม.๗ ตำบลดอนทราย
ประเภทภูมิปัญญา	ด้านสาขาการเกษตร (การเกษตรเรื่องดิน (หมอดิน))

ชื่อ	นางคลี่ ชุมดำ
ที่อยู่	๕ ม.๓ ตำบลดอนทราย
ประเภทภูมิปัญญา	ด้านสาขาการเกษตร (ทำนา เกษตรผสมผสาน เศรษฐกิจพอเพียง)

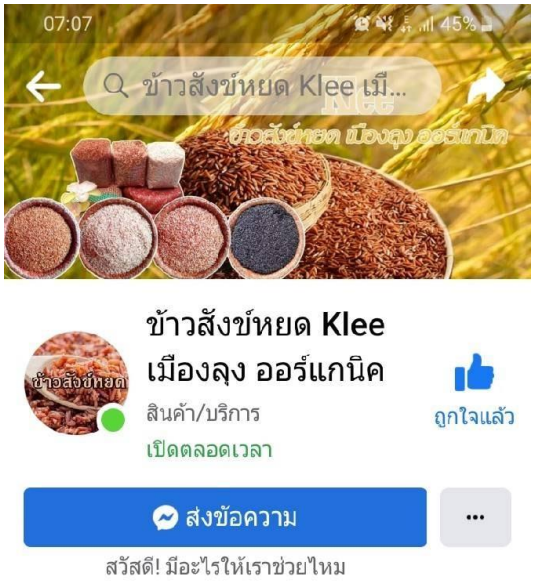

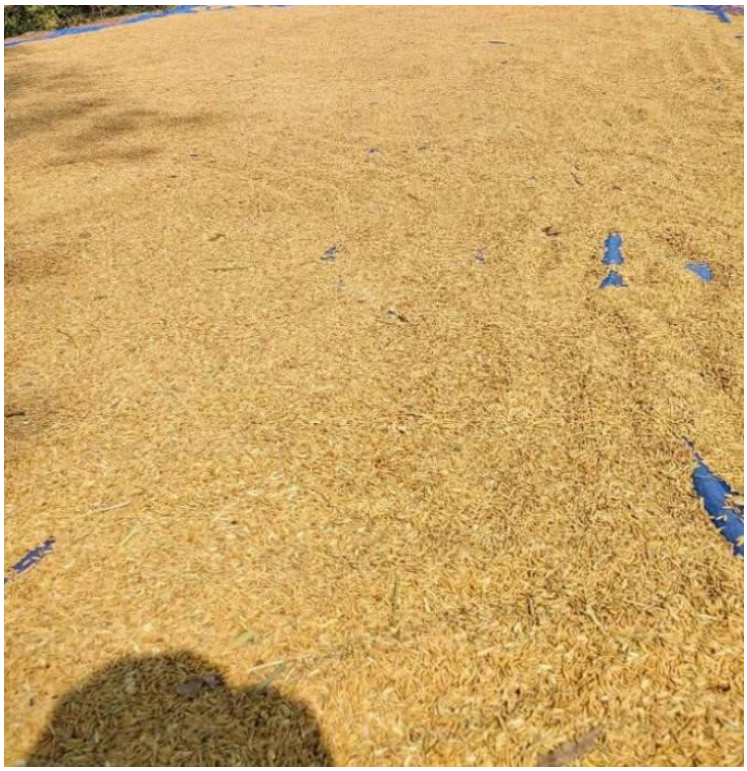

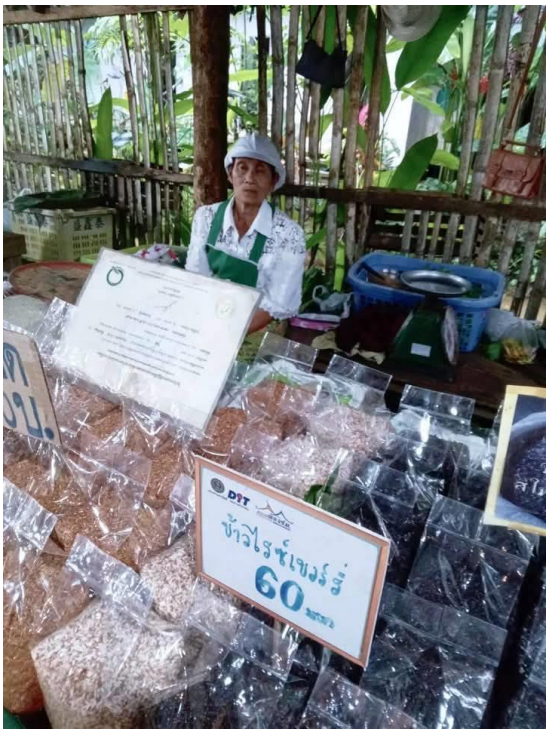
DIT
ข้าวไรซ์เบอรี่
60

ชื่อ	นางสาวิตรี ชุมคล้าย
ที่อยู่	ม.๓ ตำบลดอนทราย
ประเภทภูมิปัญญา	ด้านสาขาการเกษตร (แปรรูป (ปลาดุร้า))

สาวิตรี ชุมคล้าย

เพื่อน 1.3 พัน คน • 31 ร่วมกัน

ชื่อ	**นายวินิจ บุญมา**
ที่อยู่	**ม.๑๑ ตำบลดอนทราย**
ประเภทภูมิปัญญา	**ด้านสาขาหัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ (ช่างหัตกรรมจักสาน)**

ศูนย์เรียนรู้จักสานตั้งอยู่ที่หมู่บ้านจันนาตก ต.ดอนทราย อ.ควนขนุน จ.พัทลุง เป็นงานฝีมือขึ้นชื่อในความสวยงามของเครื่องจักสานที่มีความแปลก ความงาม ตอบสนองการใช้งานในทุกรูปแบบงานกระจูดที่มีคุณค่าถูกส่งต่อและสร้างสรรค์ จนกลายเป็นสินค้าที่มีทั้งความสวยงามและประโยชน์ใช้สอย เดินทางเพื่อไปพบกับตลาดพื้นถิ่นที่ใครมาต้องยิ้มและชื่นชมในความคิด ที่ทำให้ยุคใหม่กับยุคเก่าถูกผสานด้วยกันได้อย่างลงตัว ซึ่งมีเอกลักษณ์ของการฟื้นฟูศิลปะ และเป็นวิถีชีวิตในแบบคนพัทลุงที่มีมาอย่างยาวนาน

ชื่อ	**นายอ่ำ นุ้ยเล็ก**
ที่อยู่	**๒๓ ม.๑๑ ตำบลดอนทราย**
ประเภทภูมิปัญญา	**ด้านสาขาแพทย์แผนไทย (หมอกระดูก)**

หมอต่อกระดูกแห่งหมู่บ้านจันนาตกเป็นภูมิปัญญาในการรักษาที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ปู่ขาว ย่าพลัด พ่อหนู แม่แกวด ซึ่งใช้เป็นที่ร่ำเรียนวิชารักษาอาการ เจ็บป่วยเอ็นและกระดูก และเริ่มรักษาการเอ็นและกระดูกมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๒ ในการทำพิธีรักษาจะใช้น้ำมันมะพร้าวลงคาถา และนำมาทาบริเวณที่มีอาการปวด จะทำพิธีผ่านเสื่อ ผู้ป่วยจะมานั่งในเสื่อโดยว่าคาถาและเคาะเสื่อในการทำพิธีจะใช้ดอกไม้ ธูปเทียน หมากพลู และน้ำมันมะพร้าว ผู้ที่ได้รับการรักษาจนหายดีแล้ว จะต้องมาทำพิธีไหว้ครูหลังจากการรักษาหายเป็นปกติ โดยให้ผู้ป่วยมาทำพิธีไหว้ครูในวันพฤหัสบดีในช่วงเช้า

นายอ่ำ นุ้ยเล็ก
23 ม.11 ต.ดอนทราย
อ.ควนขนุน จ.พัทลุง
681059

ชื่อ	**กลุ่มเครื่องแกงหมู่ที่ ๑๑ บ้านจันนาตก**
ที่อยู่	**ม.๑๑ ตำบลดอนทราย**
ประเภทภูมิปัญญา	**ด้านสาขาเกษตร (เครื่องแกง หมู่ที่ ๑๑ บ้านจันนาตก)**

เครื่องแกงบ้านจันนาตก เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่เกิดจากการปลูกพริกเป็นจำนวนมาก จึงมีแนวคิดในการนำพริกสดที่ปลูกมาแปรรูปให้เป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแกงของบ้านจันนาตกเพื่อเพิ่มมูลค่า มีทั้งแกงส้ม แกงเผ็ด และแกงกะทิ ที่ได้รับการการันตีว่ามีรสชาติอร่อย ถือเป็นการสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี เครื่องแกงจึงได้ชื่อว่าเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน อีกทั้งยังเป็นความต้องการของท้องตลาด และยังคงซึ่งคุณภาพที่ดีไว้เป็นภูมิปัญญาของท้องถิ่นต่อไป

กลุ่มเครื่องแกงหมู 11
บ้านจันทาลก

กลุ่มเครื่องแกงหมู่ 11
บ้านตะผาตก

บ้านจันนาตก
พัทลุง
N
W
E
S
วัดหรังแคบ
จุดท่องเที่ยว
จักสาร
น้ำเคยยอดหวาย
มะม่วงแช่อิ่ม
ข้าวสังหยด
ข้าวเหนียวดำ
ข้าวเล็บนก
หมอกระดูกแผนโบราณ
ศิลปินหนัง น้องเบล
น้ำยาล้างจาน
ศูนย์จำหน่าย OTOP

ชื่อ	นายนิยุติ สงสมพันธ์
ที่อยู่	ม. ๔ ตำบลดอนทราย
ประเภทภูมิปัญญา	ด้านสาขาศิลปกรรม (จิตกรรม/วรรณกรรม คีตศิลป์)